AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2025 / 108 • Aralık

SOYKIRIM İDDİALARI İNANDIRICILIĞINI YİTİRİRKEN YENİ DAYANAK ARAYIŞI

Selenay Erva YALÇIN

Analist

Sevk ve İskân Kanununun koşulları ve sonuçları hususunda uzun yıllardır radikal bir politika yürüten kesimler, son zamanlarda hem dünya kamuoyu hem de devletler bakımından sorgulamalar ile karşı karşıya kalmışlardır.

Paşinyanın geçtiğimiz aylarda soykırım iddialarına yönelik sorgulayıcı yaklaşımı gündemi meşgul etmiştir. Paşinyan, soykırım iddialarının kaynağının ve ortaya atılma sebebinin sorgulanması gerektiğini açıkça ifade etmiştir.[1] Bu sözler üzerine soykırım iddiaları hakkında Rus yetkililer ile ufak çaplı bir tartışma yaşanırken[2] asıl tepki bu iddiadan nemalanan diaspora ve radikal muhalefet çevrelerinden gelmiştir. Paşinyanın sürdürdüğü bu sorgulayıcı tavrın ideali olan ve mevcut sınırlar içinde müreffeh bir ülkeye odaklanan gerçek Ermenistan kavramının bir yansıması olduğu açıktır. Bu sebeple söz konusu tavra tepki gösteren kesimlerin amacının ne olduğu da mefhumu muhaliften çıkarılabilmektedir.

Belirtmek gerekir ki, soykırım iddialarına yönelik gelişmeler yalnızca Başbakan Paşinyan cephesinde değil, radikal ve çözümsüz tavrıyla bilinen diaspora tarafında da yaşanmaktadır. Son zamanlarda öne sürülen bir söylem değişikliği bu gelişmenin temelini oluşturmaktadır. Söz konusu söylem değişikliği, Osmanlı Devletinde yalnızca Ermenilere değil, Rumlara ve Süryanilere yönelik de bir soykırım politikası yürütüldüğüne ilişkindir. Bu söylemi ortaya atanlara göre sözde Ermeni soykırımı tek başına değil, bahsi geçen gruplara karşı yürütüldüğü iddia edilen sözde soykırımlar ile birlikte değerlendirilmelidir. Hatta bu değerlendirmenin kapsamı genişletilmekte, sözde soykırım Ermeni, Rum ve Süryani Soykırımı olarak çatı bir terim ile adlandırılmaya çalışılmaktadır.

Hukuku kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirmeye ve yorumlamaya alışmış olan, bu tavır sorgulandığında ise insan hakları koruyucusu kisvesine bürünen bazı devletler ve diaspora; yoğun çalışmalar ile yıllardır sözde Ermeni soykırımını dünya kamuoyunda tanınan bir mesele haline getirmeye çalışmış, bununla kalmayıp tarihi gerçekleri ve hukuki yorumları çarpıtarak iddialarını rasyonel bir zemine oturtmak yönünde gayret göstermişlerdir. Günümüzde gelinen noktada bu yoğun çabanın sözde Ermeni soykırımını bir gerçek haline getirmediği anlaşılmış, tutkuyla savunulan bu iddia yerini korunan grupların genişlediği ve karmaşıklaştığı bir başka iddiaya bırakma aşamasına yönlenmiştir. Gelişmeler göstermektedir ki, Ermeni soykırımı iddiaları hem uluslararası kamuoyunda hem de savunucuların kendi inançlarında gücünü yitirmekte; yaratılacak başka

dayanaklara çaresizce ihtiyaç duymaktadır. Tarihi ve hukuku çarpıtan bu radikal ve çözümsüz grupların son çırpınışları olarak yorumlanabilecek hamleler, bölgede barış yolunda emin adımlarla ilerleyen ülkeleri ve özellikle Ermenistanın refah ve istikrarını özel olarak hedef almaktadır.

Paşinyanın 2018de iktidara geldiğinde sıraladığı vaatlerden birinin Rusya ile yürütülen yüksek ortaklık ilişkilerinin devamı olduğu, süreç içerisinde radikal tutumların bir kenara bırakılıp bölgede tesis edilmek istenen barış ve refaha doğru yönlenildiği göz önünde bulundurulduğunda, Rusyadan uzaklaşma stratejisinin yalnızca ekonomik bağımlılığın azaltılması ve kaynak çeşitlendirmesi olmadığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte yıllardır Ermenistan vatandaşlarının üzerine adeta bir görev gibi bindirilen ve devletin refah ve istikrarından ziyade çatışma ve düşmanlığı önceleyen sözde soykırım iddiaları yükünden kurtulma çabasının da Paşinyanın çok vektörlü dış politikasının yansımalarından olduğu düşüncesi yanlış olmayacaktır. Ermenistanın bağımsızlığından sonraki diplomasi ve çatışma tarihine bakıldığında soykırım iddialarının devlete hiçbir fayda sağlamadığı görülebileceği gibi, diaspora ve mevcut muhalefetin iddialar ile paralel yürüyen radikal çözümsüz tavrının da ilerleyen bölge ilişkileri açısından düşmanlık çağrıştırdığı kabul edilmelidir.

Sonuç olarak sözde Ermeni soykırımı iddiaları, diasporayı ve çatışma yanlısı kesimleri üstünde taşıyan ayakları çürümüş bir masadır. Masanın yıkılmaması ve bölgesel çatışmalardan politik ve finansal destek sağlayan kesimlerin yerle yeksan olmaması için çürüyen ayakların yerine yenileri konmaya çalışılmaktadır. Faydasız bu çaba, bölge ülkelerinin tarihi anlaşmazlıkları aşması ve barış, refah ve istikrara doğru emin adımlarla ilerlemesi ile şüphesiz sonuçsuz kalacaktır.

**Görsel: Anadolu Ajansı*

[1] Pashinyan Attempts to Walk Back Comments About Armenian Genocide, *Asbarez*, 31 Ocak 2025, https://asbarez.com/pashinyan-attempts-to-walk-back-comments-about-armenian-genocide/.

[2] Russia Stunned By Pashinians Armenian Genocide Comments, *Azatutyun Radiokayan*, 6 Şubat 2025, https://www.azatutyun.am/a/33305917.html

Yazar Hakkında :

Selenay Erva YALÇIN, 2020 yılında başladığı Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesinden 2024 yılında mezun oldu. 2023 yılının Aralık ayında Avrasya İncelemeleri Merkezinin (AVİM) uygulamalı eğitim programını tamamladı. Ocak 2024 □□□ AVİM □□□ misafir araştırmacı olarak çalışmaya başlayan Yalçın, Mart 2025 itibariyle analist olarak görevine devam etmektedir. Halihazırda

Hacettepe Üniversitesi Kamu Hukukunda yüksek lisansına devam eden Yalçın, AVİM soykırım hukuku ve Türk-Ermeni ilişkileri alanında çalışmalar yapmaktadır.

Atıfta bulunmak için: YALÇIN, Selenay Erva. 2026. "SOYKIRIM İDDİALARI İNANDIRICILIĞINI YİTİRİRKEN YENİ DAYANAK ARAYIŞI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2025 / 108. Aralık 12. Erişim Ekim 30, 2026. https://avimbulten.org/public/tr/Yorum/SOYKIRIM-IDDIALARI-INANDIRICILIGINI-YITIRIRKEN-YENI-DAYANAK-ARAYISI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır